בעזרת השם יתברך

# אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
**תק"ב**

פרשת
**יתרו**
תשפ"ו

**השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:**
**בארץ ישראל: 077-2233-223, בארה"ב: 845-510-6314**

חסדי השם יתברך אנחנו אוחזים בפרשת **יתרו**, הפרשה של **'קבלת־התורה'**, ומאירה עכשיו הארה **מעין חג השבועות**, ואנחנו עכשיו בתוך שלושה ימים משבת־קודש, והרי זה בגדר 'שלושת ימי הגבלה', כי כשקורין את **פרשת יתרו**, אזי חוזר ונתעורר כל האורות הגדולים שהיו לעם־ישראל בעת 'מתן־תורה', ואם אדם מכין את ליבו לזה - **זה דבר חי!**

והסוד מונח בדברי רש"י שקראנו היום בקריאת 'שנים מקרא ואחד תרגום', על הפסוק: **"בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי"**; מדקדק רש"י בשם חכמינו הקדושים: לכאורה היה צריך להיות כתוב **"בַּיּוֹם הַהוּא"** בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי, ומדוע כתיב **"בַּיּוֹם הַזֶּה"**? אומר רש"י: **'מַהוּ בַּיּוֹם הַזֶּה? שֶׁיִּהְיוּ דִּבְרֵי תוֹרָה חֲדָשִׁים עָלֶיךָ כְּאִלּוּ הַיּוֹם נִתְּנוּ'**; הרי שֶׁכָּל היסוד של קבלת־התורה צריך להיות בגדר של **"בַּיּוֹם הַזֶּה"** בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי - **היום!**

הנה היום היה לנו את **ההילולא קדישא של מוהרא"ש זכותו יגן עלינו**, והקשר לפרשת השבוע הוא חזק מאד, כי הנה מוהרא"ש פעל בעולם אין־ספור קְדֻשׁוֹת וענייינים שעדיין לא היו בעולם, והכל בכח של רבינו, כי כל הדברים האלו מונחים בספרי רבינו, ואחד מן הפעולות שפעל הוא העניין של **'סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד'**.

העניין של **'סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד'** זו שיחה שלימה בשיחות־הר"ן, סימן ע"ר[א], שרבינו

**א.** ספרי רבינו מלאים עם עצות נפלאות בעניין לימוד התורה, אבל בשיחות־הר"ן סימן ע"ו זו שיחה מיוחדת שבה נתן

אומר שם שראוי לאדם ללמוד את כל התורה כולה, ורבינו מזכיר שם שצריכים לעשות את זה **'בשנה אחת'** - ללמוד את הכל: תנ"ך, משניות, גמרא, מדרשים, זוהר ותיקונים, וכתבי האר"י וכו' וכו'; רבינו נתן לנו 'תפריט' שלם מה יש לנו ללמוד...

ובעניין שרבינו מזכיר שם שזה היה ראוי לאדם **'בשנה אחת'**, אפשר לפרש ש**'שנה אחת'** זה **כל החיים שלנו** שצריכים להיות בבחינת **"שנה אחת"**, דהיינו שאדם יזכה לשוב בתשובה שלימה, ולהיות דבוק בהקב"ה, ויזכה את הנשמה שלו - **'נְשָׁמָה'** אותיות **'מְשָׁנָה'**; חכמינו הקדושים אומרים (יומא כב:) על הפסוק (ש"א יג, א) **"בֶּן שָׁנָה שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ" - 'כְּבֶן שָׁנָה שֶׁלֹּא טָעַם טַעַם חֵטְא'**; שאול המלך זכה להיות כל־כך גדול עד שהיה **"כבן שנה"** - כמי שנולד! וזה הלימוד של **"שנה אחת"** - שאדם יזכה לגשת ללימוד התורה תמיד מחדש - **כל יום מחדש!**

זה מה שאומר רש"י: **'שֶׁיִּהְיוּ דִּבְרֵי תוֹרָה חֲדָשִׁים עָלֶיךָ כְּאִלּוּ הַיּוֹם נִתְּנוּ'**; בכל פעם מחדש! גם אם זכית ללמוד עד עכשיו - התחלת לקבוע לעצמך שיעורי־תורה, וגם זכית לעשות סיומים בתורה, וכי עכשיו אחר הסיום אתה 'מלטף את עצמך' וחושב שכבר גמרת וזהו?... אכן, אתה יכול להחיות את עצמך שֶׁזָּכִיתָ לְמַה שֶׁזָּכִיתָ, אבל אסור שיהיה לאדם הרגשה שהוא כבר "סיים", וזהו... **תהיה כמו "בן שנה" - אתה עכשיו מתחיל כמו תינוק!**

רק מה ההבדל היחיד שיש בינך לבין תינוק? כי תינוק שמוליכים אותו ל'חיידר' בפעם הראשונה ללמוד תורה, הוא לא כל־כך מבין מה עושים, ומביאים אותו כדי ללמוד אותיות וללקק את הדבש וכו', אבל עפ"י רוב הוא עדיין לא מבין משהו, רק מנסים לחנך אותו... משא"כ בן־אדם שכבר זכה קצת לגדול, וכבר למד משהו בחייו, אזי יכול להיות שעדיין לא טָעַם איזה טַעַם־מתיקות בלימוד שלו, אבל הוא יודע מה זה "התורה", רק שהוא עתה ניגש לזה בהתחדשות חדשה! אז גם אם זכית כבר ללמוד הרבה, אל תגיד: 'אני כבר מלא בתורה... כבר זכיתי'... אלא תתחיל כמו הילד הקטן שמגיע בפעם הראשונה ללמוד אותיות, ותזכור שיש לך **מעלה יותר גדולה מהילד**, כי לך יש כבר שֶׂכֶל, ואם אתה כבר 'בר־מצוה' - אתה כבר מחויב במצוות, וכבר טעמת איזה טעם בתורה, אז תתחדש ותתחיל מחדש ללמוד תורה!

וגם אם הלימוד שלך עד עכשיו היה בבחינת **"מרה"** - שלא זכית עדיין להרגיש את המתיקות של התורה, אבל אם תחזיק מעמד - אתה תגיע! אתה יכול להתחיל מחדש!

אם עכשיו אנחנו נמצאים בזמן של 'קבלת־התורה', אנחנו מוכרחים לחזור על הדיבורים של חג השבועות: בחג השבועות, **'עליונים ששו ותחתונים עלזו'**, וכולם רוקדים **"וּבָאוּ כֻלָּם בִּבְרִית יַחַד נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אָמְרוּ**

---

רבינו את 'סֵדֶר־דֶּרֶךְ־הַלִּמּוּד'.

**כְּאֶחָד**" בשמחה גדולה, וגם ערים כל הלילה בליל שבועות, ומקווים שמנצלים את הלילה בדברים טובים, ולא ח"ו מבזבזים את הזמן עם דברי־הבל ושטות... **אבל 'למעשה', מה קונים בחג השבועות? שצריכים להתחיל לקבוע שיעורי תורה בכל מקומות התורה 'לעובדא ולמעשה'!**

אנחנו מדברים מזה בפרט בחג השבועות, וזה דבר שצריכים לעורר תמיד, וזה **ביותר** שייך לקראת שבת־קדש זו - פרשת יתרו, שיש לנו ממש 'קבלת־התורה', והנה אדם אומר: 'בסדר, אני שומע, אז אתחיל בשבת להתחדש בלימוד התורה'... **לא ולא! עליך להתחיל 'עכשיו'! לדקדק כל יום שלא יעבור יום בלי לימוד תורה!** שלא יעבור יום בלי ללמוד 'שנים מקרא ואחד תרגום' ולהשלים את פרשת השבוע! זה צריך להיות חזק אצל האדם!

אנחנו מדברים הרבה מלימוד 'שנים מקרא ואחד תרגום', **ואצל מוהרא"ש כמעט לא היתה שיחה ברבים שלא היה מזכיר את זה!** והיה מעיד על עצמו ואומר שזה אחד מהזכויות שזכה לאריכות ימים (מוהרא"ש היה ב"ה בעולם־הזה שבעים וחמש שנה), והיה תמיד מעורר על לימוד 'שנים מקרא ואחד תרגום', וחכמינו הקדושים אומרים בפירוש (ברכות ח.): **'כָּל הַמַּשְׁלִים פַּרְשִׁיּוֹתָיו עִם הַצִּבּוּר - מַאֲרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו'**; אדם שמשלים את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום, הוא זוכה לאריכות ימים!

והנה אדם יכול לחשוב: 'הרי ידוע שזה דבר גדול המובא מהאר"י הקדוש, שמצוה גדולה ללמוד את הפרשה בערב־שבת', ועל־כן הוא דוחה את זה כל ימות השבוע, **אבל מי שעושה ככה - דבר ידוע ומפורסם, בלי הרבה פירושים - לבסוף הוא לא עושה כלום!** הוא יחכה עד יום שישי אחה"צ, ואולי יעשה את זה פעם אחת או פעמיים, אבל אח"כ ירגיש שזה יותר מדאי ואין לו זמן...

והעצה הפשוטה לזה מובאת בשולחן־ערוך בהלכות שבת - סימן רפ"ה, סעיף ג', כשמוזכר חיוב לימוד שנים מקרא ואחד תרגום: **'מִיּוֹם רִאשׁוֹן וָאֵילָךְ חָשׁוּב עִם הַצִּבּוּר'**; תתחיל מיום ראשון! כל יום תלמד 'פרשה' אחת, והכי טוב - תיכף־ומיד אחר התפילה, כשאתה עדיין מעוטר בתפילין דר"ת, ואם זוכה ללמוד עם הרש"י - אין למעלה מזה, כי כך אומר הרמ"א (שם סעיף ב): **'וְיֵרֵא שָׁמַיִם יְקָרֵא תַּרְגּוּם וְגַם פֵּרוּשׁ רַשִׁ"י'**; וכך אתה יודע: **כבר יש לי לימוד תורה ביום הזה! אכן, אני מקווה שיהיו לי עוד לימודים, אבל את זה תפסתי - פרשת השבוע! שלא יעבור יום ללא לימוד פרשת השבוע!**

וכך אדם זוכה להיות מחובר לפרשת השבוע, ואם הוא לא לומד את הפרשה - הוא לא יודע, ומחכה עד יום שישי או שבת, והנה פרשת יתרו - 'קבלת־התורה', והוא לא שם לב וכבר פרשת משפטים... משא"כ אם הוא מתחיל כבר מיום ראשון ללמוד את הפרשה, וכשאומר בשיר־של־יום: 'היום יום ראשון בשבת', 'היום יום שני בשבת', הוא יודע שזה שבת פרשת יתרו... הוא יודע שזה הפרשה של 'קבלת־התורה',

וכך הוא מתחיל את היום שלו!

וזה לוקח ממש דקות ספורות בכל יום, וביום שישי נשארים עוד שני חלקים מתוך שבעת חלקי הפרשה, והנה זכית לסיים את הפרשה!

אלו דברים פשוטים, אבל מרוב פשוטם עלול להיות התרשלות אצל האדם, וכלשונו של ה'מסילת ישרים' בהקדמת הספר: 'החיבור הזה לא חברתיו ללמד לבני האדם את אשר לא ידעו, אלא להזכירם את הידוע להם כבר ומפורסם אצלם פרסום גדול, כי לא תמצא ברוב דברי, אלא דברים שרוב בני האדם יודעים אותם ולא מסתפקים בהם כלל[ב], **אלא שכפי רוב פרסומם וכנגד מה שאמתתם גלויה לכל, כך ההעלם מהם מצוי מאד והשכחה רבה**'; כי כן טבע האדם, שמרוב פשוטם והרגלם של הדברים - זה נעשה דבר פשוט וזול בעיניו...

בשפה עממית אומרים על אדם שנשאר בלי כלום: 'הוא "**פשט**" את הרגל'; כי כשנעשה אצל האדם משהו '**פשוט**' - הוא עלול להגיע לעניין של '**פשיטת רגל**' ועוד איברים ונשאר ללא כלום... ואסור שיהיה ככה!

וזה ענין ההתחדשות בלימוד התורה - '**בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כַּחֲדָשִׁים**'! לוקחים את החומש בכל פעם מחדש! וכאמור: **הכי מומלץ לעשות את זה מיד אחר התפילה, ככה אתה יודע 'תפסתי' את זה! קראתי 'פרשה' אחת שנים מקרא ואחד תרגום - 'היום כבר זכיתי!'...** וכך מתקיים אצלך "**בַּיּוֹם הַזֶּה**' בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי" - באתי **היום** למדבר סיני! זכיתי **עכשיו** לקבל את התורה!

וכן בכל הלימודים של התורה הקדושה - **משניות**: אשרי הזוכה לחטוף בכל יום משניות! הרי שבוע הבא הוא השבוע האחרון של ימי השובבי"ם, ודיברנו הרבה שאדם מחפש 'תיקונים של שובבי"ם', **אבל איפה אתה אוחז בלימוד התורה?... אתה חזק בשיעורי תורה בכל יום?...** אתה לומד כל יום **לכל הפחות** פרק אחד של משניות? 'מינימום' פרק אחד משניות ביום!

אדם שזוכה ללמוד בכל יום '**מִשְׁנָה**' יש לו '**נְשָׁמָה**' - הוא מקבל נשמה קדושה, הוא מקבל כח לשנות את כל האופי שלו וכל הטבע שלו, וגם - זוכה לפרנסה...

מעוררים בן־אדם ללמוד **מִשְׁנָה** כי זה מזכה לו **לְנְשָׁמָה** - הוא לא מבין מה זה... אומרים לו שזה **מְשַׁנֶּה** - הוא גם לא מבין מה זה... **אבל כשאומרים לו שזה מסוגל לפרנסה - את זה הוא מבין טוב... ככה אתה מדבר "בשפה שלו"...** כי **מִשְׁנָ"ה** גימטריא **פַּרְנָסָ"ה** (395), ואם תהיה חזק בזה בכל יום - לכל הפחות פרק משניות - תזכה לפרנסה!

לפני שאתה הולך לעבודה שלך - אתה לוקח איתך 'שקית־אוכל' בשביל הפסקת

---

**ב.** ובאמת הספר הקדוש הזה, כל מילה בו זה חידושים נוראים מאד, אבל כך הוא אומר בענוותנותו.

הצהריים, שיהיה לך מה לאכול, **ומה יהיה אם תשים בתוך השקית הזאת גם כרך קטן של משניות?... אתה הולך את האוכל שלך, וגם גורס פרק משניות...** כמה זמן כבר לוקח לגרוס פרק משניות - שלוש דקות?... והנה זכית שגם **הגוף** שלך אכל, וגם **הנשמה** שלך אכלה... רבינו אומר (ליקו"מ ח"ב סי' ח): כשם שיש **'מזונא דגופא'** - כן יש **'מזונא דנשמתא'; אל תשכח שגם הנשמה שלך צריכה לאכול...** כשהגוף רעב - אתה לא שוכח... תיכף־מיד שאדם רעב - הבטן 'שולחת מסרים' שצריכים לאכול... **אבל אדם לא תופס שגם הנשמה שלו רעבה!**

ובאמת זו 'מדרגה' שאדם יזכה להרגיש את 'רעב הנשמה' - שהיא צריכה גם מזון: **'רגע, כבר למדתי היום משניות? למדתי היום שנים מקרא ואחד תרגום? למדתי דף גמרא?'...** אדם צריך להיות כל־כך רגיל בזה שכשזה חסר הוא מרגיש במוחו - חסר לי משהו... הוא מרגיש את חוסר הסיפוק! אבל אדם יש בני־אדם שהם כל־כך מתרשלים מלימוד התורה עד שהם לא מבינים כבר את קול הקריאה שקוראים להם...

חכמינו הקדושים אומרים (אבות ו, ב): **'בְּכָל יוֹם וָיוֹם בַּת־קוֹל יוֹצֵאת מֵהַר חוֹרֵב וּמַכְרֶזֶת וְאוֹמֶרֶת, אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה'**; שואל הבעל־שם־טוב הקדוש: אם אין מי ששומע את הבת־קול הזאת, מהי תַּכְלִיתָהּ? אם תאמר בשביל הצדיק - הרי הוא בוודאי שומע כרוזים מלמעלה, אבל אנחנו אנשים פשוטים מאד, ואין אנו שומעים את הבת־קול, ואם־כן מדוע היא צריכה לצאת בכל יום?

אומר הבעל־שם־טוב הקדוש: **כשאדם מקבל הרהור תשובה 'למדתי משהו היום?... למדתי היום שנים מקרא ואחד תרגום? למדתי משניות? למדתי דף גמרא?' - מאיפה בכלל מגיעה אפילו המחשבה הזאת?... המחשבה הזאת הגיעה מאותה בת־קול שיוצאת בכל יום! עכשיו הנשמה שלך שמעה את הבת־קול הזאת: אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת מֵעֶלְבּוֹנָהּ שֶׁל תּוֹרָה' - יתביישו האנשים מן העלבון של התורה הקדושה! למה? כי התורה היא פה, ואיפה אתה?!... אתה צריך להתחתן, ואתה בורח?!...**

כי בקבלת־התורה - בפרשת יתרו - אנחנו מתחתנים, כביכול, עם התורה הקדושה, ואדם שהוא לא לומד תורה נדמה לחתן שקבעו לו זמן לחופה, והוא ה' ישמור לא מגיע לחתונה... איזה עלבון זה! איזו בושה זו שהחתן עזב את הכלה! אותו דבר לענייניינו: **'הכלה' זה התורה הקדושה, ואיפה אתה?!...**

ועל־כן צריכים התחזקות בכל יום על לימוד התורה הקדושה - **שנים מקרא ואחד תרגום, פרק משניות**, ואשרי אדם שלא מטעה את עצמו וזוכה לתפוס בכל יום גם **דף גמרא - בבלי ירושלמי תוספתא!**

הנה ב"ה אכשרי דרא, ומודפסים הספרים באותיות מנוקדות ומאירות עיניים, והשבוע הוציאו לאור **כרך שלם של 'סדר זרעים' בתלמוד־ירושלמי** עם ניקוד מלא - ממש 'א מחיה'! וב"ה אצלנו מדפיסים את זה

בכל שבוע, אבל פה יש את זה בכרך אחד באותיות גדולות מאירות עיניים, ויכולים ללמוד כל הירושלמי!

היום הביא לי איזה יהודי **פירוש קצר ורהיט על תוספתא**, כלומר: מלבד התוספתא שהדפסנו בשלוש כרכים עם ניקוד ואותיות מאירות עיניים - שזה בוודאי טוב לגירסא, עתה הוא הביא לי פירוש נפלא על תוספתא - הוא עובד על זה במסירות נפש כבר כמה שנים, ולעת עתה זה רק על סדר זרעים, **ובעזרת ה' הקב"ה יתן את החיים והבריאות שיזכה לגמור על כל התוספתא!**

על **תלמוד בבלי** לא חסר פירושים, 'לא אלמן ישראל' וב"ה יש היום כל מיני סוגי מהדורות שונות לכל אחד שרוצה בתוך הגירסא להבין משהו (כלומר, פירוש קצר מלבד רש"י ותוספות), וכן על **תלמוד ירושלמי** אותו דבר, ישנם הרבה פירושים על הדף, אבל על **תוספתא** - ישנם כמה שחיברו פירושים (כמו ה'חסדי דוד' לרבי דוד פארדו, וכן ה'חזון יחזקאל' לר' יחזקאל אברמסקי), אבל הפירוש הזה על התוספתא הוא **שורה שורה** - פירוש רהיט ונפלא!

כי גם כשאדם גורס בלי הבנה - לפעמים נחשק לו להבין משהו... וכמו שהיה לנו אתמול בתוספתא: **'עגרון וקיסרי'**, ומסקרן את האדם לדעת מה זה... (ובאמת אלו שמות של מקומות), וע"י שיש פירוש כזה נפלא - יכולים להבין דברי חכמינו הקדושים; **והכלל שמביאים לנו את הכל 'על טס של זהב', ועלינו להעריך את זה!**

בשבוע הבא, שהוא השבוע האחרון של השובבי"ם, נראה את דברי רש"י בתחילת הפרשה: "וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם" - **'אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה, לֹא תַּעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ לוֹמַר, אֶשְׁנֶה לָהֶם הַפֶּרֶק וְהַהֲלָכָה ב' אוֹ ג' פְּעָמִים, עַד שֶׁתְּהֵא סִדּוּרָה בְּפִיהֶם כְּמִשְׁנָתָהּ, וְאֵינִי מַטְרִיחַ עַצְמִי לַהֲבִינָם טַעֲמֵי הַדָּבָר וּפֵרוּשׁוֹ, לְכָךְ נֶאֱמַר אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם, כְּשֻׁלְחָן הֶעָרוּךְ וּמוּכָן לֶאֱכֹל לִפְנֵי הָאָדָם'**; מה הכוונה **'כְּשֻׁלְחָן הֶעָרוּךְ וּמוּכָן לֶאֱכֹל לִפְנֵי הָאָדָם'**? כשיש אירוע באיזה אולם, מכינים ה'מלצרים' את השולחנות עם הַמַּפּוֹת, הסכו"ם וְהַ'מַּפִּיּוֹת' וכו' כדי שיהיה הכל מוכן, אבל את האוכל הם עדיין לא שמים על השולחנות עד שיבואו האורחים, כי לא יודעים מתי בדיוק יתחיל האירוע, וכדי שלא יתקרר האוכל ויתקלקל - ממתינים לביאת המוזמנים. אבל פה זה שונה... אומר הקב"ה למשה רבינו: **'אַתָּה תָּכִין אֶת הַשֻּׁלְחָן שֶׁיִּהְיֶה הַכֹּל מוּכָן יַחַד עִם הָאֹכֶל כָּךְ שֶׁיְּכוֹלִים כְּבָר לָשֶׁבֶת וְלֶאֱכֹל!'...**

רק מה צריכים? אומר שלמה המלך במשלי (כו, טו): "טָמַן עָצֵל יָדוֹ בַּצַּלָּחַת נִלְאָה לַהֲשִׁיבָהּ אֶל פִּיו" - העצל קשה לו להרים את המזלג והכפית אל הפה... **הכל כבר מוכן, מה איתך?!... אתה רוצה שגם יכניסו לך את זה לתוך הפה?!...** אותו דבר לענייננו: מכינים לך את הכל, מדפיסים את החוברות בכל שבוע בתכלית ההידור והיופי - לימודי הבי"ת: בבלי, ירושלמי, תוספתא, ופרק בתנ"ך, והמשניות ודף זוהר, ועדיין אתה מתעצל?!...

וב"ה יש אנשים שמתקיים אצלם **'כָּל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ - בֵּיתוֹ עִמּוֹ'**; יש לו את זה בתוך הכיס, וזה נמצא עמו בכל מקום שהוא הולך... **ואני רואה את זה, שיש בני אדם שזה תמיד מונח בתוך כיסם - אשריהם ואשרי חלקם!**

אלו דברים פשוטים, ומדברים מזה הרבה, אבל עכשיו הוא הזמן לעורר על זה ביותר, בבחינת מאמרם ז"ל (סנהדרין קא.): **'כָּל הַקּוֹרֵא פָּסוּק בְּזִמַּנּוֹ מֵבִיא טוֹבָה לְעוֹלָם'**; ועל כן עכשיו הוא הזמן - בפרשת יתרו, הפרשה של קבלת התורה - להתעורר לזה מחדש, **'כְּאִלּוּ הַיּוֹם נִתְּנוּ'**! שאדם יקח את זה ברצינות - **'אני מתחיל מעכשיו להכניס את עצמי בלימוד התורה!'**. וכאמור: זה שייך גם אם למדת עד עכשיו - אתה ממשיך בכל פעם מחדש!

וזאת צריכים לדעת: כשרבינו ז"ל מלמד אותנו את העצה של **התחדשות**, אַל לנו להסתכל על זה בתוך **'עצה לאחד שאין לו עצה'**... כלומר: הוא כבר רגיל בכל הדברים הלא-טובים שלו, והוא כבר אוחז על סף יאוש, השם ישמור, אז אומרים לו: חביבי, אל תתייאש, תתחדש עכשיו, נולדת עכשיו - "אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ"... כי כך רוב בני אדם מסתכלים על מידת ההתחדשות, שזה פתרון נגד היאוש, **אבל האמת היא שצריכים את ההתחדשות גם אם אדם זוכה תמיד ללמוד ולעסוק בעבודת ה', כי אם הוא יתן לזה להתיישן אצלו, זה בבחינת המובא בדברי צדיקים** (לשון רגילה בדברי תלמידי הבעש"ט והמגיד ממעזריטש)**: 'תַּעֲנוּג תָּמִידִי אֵינוֹ תַּעֲנוּג'; אם נעשה אצל האדם 'רְגִילוּת' לאיזה דבר - זה מאבד את הטעם... כך המציאות!**

וכן בכל דבר: אם תאכל את אותו מאכל יום יום, אפילו שיהיה המאכל הכי טעים לך, אם תאכל את זה כל יום בכל ארוחה - אחרי שבוע או שבועיים זה כבר יגעיל אותך... אתה לא תסתכל על זה! משא"כ כשזה מגיע לפעמים ולא בדרך קבע - יש בזה טעם נפלא... אותו דבר בעבודת השם: אם זה אצלך דבר רגיל - אתה אומר 'אני כבר יודע מזה' - זה יאבד את הטעם! וכמו שאומרים חכמינו הקדושים (ספרי דברים ו, ה) על הפסוק: "אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם" - **'שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂנָּה כִּדְיוֹטְגְּמָא יְשָׁנָה אֶלָּא כַּחֲדָשָׁה כְּאִלּוּ הַיּוֹם נִתְּנָה'**; כלומר, שיהיה אצלו תמיד בהתחדשות חדשה!

מובא בשו"ת ברסלב, שמישהו מתאונן במכתבו למוהרא"ש: 'אני לומד תורה, אבל אני לא זוכר כלום... אני מנסה לחזור על הלימוד, אבל הזיכרון לא עובד... אני ממש לא זוכר כלום! ויש לי חלישות הדעת גדולה מזה'; מוהרא"ש מחזק אותו במכתב תשובה ומביא שם את דברי רבינו בשיחות הר"ן (סימן כו): **'אֵצֶל הָעוֹלָם הַשִּׁכְחָה הִיא חִסָּרוֹן גָּדוֹל בְּעֵינֵיהֶם, אֲבָל בְּעֵינַי יֵשׁ בְּהַשִּׁכְחָה מַעֲלָה גְּדוֹלָה'**; וכמאמרם ז"ל (מדרש קהלת, א): **'זֶה שִׁפּוּטָהּ שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁאָדָם לָמֵד תּוֹרָה וְשׁוֹכְחָהּ'**; למה? כי עי"ז הוא לומד בכל פעם בהתחדשות חדשה!

נתאר לעצמנו: בן אדם שיש לו **'מוח פוטוגרפי'**, וכשהוא לומד משהו - הוא

זוכר את זה ברמה שזה **'מצולם במוחו'**; יש לו מצלמה בתוך המוח... אדם כזה שיגש עוד הפעם ללמוד את התורה - זה קשה מאד... למה? הוא טוען: 'אני כבר יודע... כבר למדתי הכל'... וזה לא תיאור דימיוני, כי **יש אנשים כאלה!** אמנם זה לא דבר רגיל, אבל יש כאלה... הוא לומד משהו, ואח"כ הוא זוכר את זה כמו 'צילום' - כאילו הוא רואה את זה לפני עיניו ממש!

ופעם הייתי עם מוהרא"ש באיזה אירוע, ו'נואם הכבוד' היה איזה רב שהיה לו כזה מוח, ובנאומו הוא דיבר מאיזה קטע בדברי הרמב"ם, וכשאמר את לשון הרמב"ם במדויק, בתוך דיבורו הוא עשה תנועות באצבעותיו כאילו הוא מדפדף בתוך ספר... **אין לו ספר לפניו, והוא עושה כאילו מעביר לדף הבא...** יש כזה דבר! אבל אדם כזה, שיקח שוב חומש, תנ"ך, משניות, זה קשה... **משא"כ אדם שיש לו שכחה, והוא לא זוכר מאומה ממה שלמד - זו מעלה גדולה! שכחת? עכשיו תתחיל עוד הפעם!**

נמצא, שצריכים את מידת ההתחדשות **תמיד** - בין שאדם לא למד עד עכשיו, ובין שהוא אכן זכה ללמוד, **תתחדש! תלמד עכשיו 'פרק חדש' במשניות, 'דף חדש' בגמרא, 'פרק חדש' בתנ"ך, וכך בכל הלימודים!** כשאדם ניגש ללימוד התורה בצורה כזו - זה כבר ענין אחר לגמרי...

ובזה מוהרא"ש מחזק את אותו אחד במכתבו: **שכחת? אדרבה, תן תודה להקב"ה! אצלך זו 'תורה חדשה' - כל יום אתה מתחיל!** כך צריכים לגשת ללימוד התורה, וכך צריכים לנהוג בכל דבר...

ואשרינו שזכינו להתקרב לרבינו, וזכינו להיות נמנים מאותם אלה שרוצים להיקרא על שם המקורבים של מוהרא"ש, ומוהרא"ש היה קורא לזה **'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'**, ולמה מוהרא"ש היה קורא את זה **'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'**? כי רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' נט) שהצדיק בונה **'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'**, שהוא ההיכל של הצדיקים שזוכים להיות בתוך "היכל קדוש" [איתא בזוהר: **היכ"ל** עולה כמספר **א-דנ"י**, שזה ההיכל של הצדיק!].

אבל רבינו אומר שם, שצריכים כח לעמוד בהיכל המלך, וכמ"ש בפסוק (דניאל א, ד) **"וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ"**; כי הנה אתה רוצה להגיע ל'היכל המלך', אבל יהיו ניסיונות... ינסו לגרש אותך מהיכל המלך...

נתבונן במשל גשמי: אדם רוצה להגיע לאיזה מלך או נשיא, וכי אדם פשוט יכול לעשות זאת?... אולי אחרי הרבה 'פרוטקציות' יזכה "בזכויות חינם" לאיזה 'תור' ליום מסוים פעם אחת בשנה [או פעם אחת ביובל...], וגם כשמגיע הזמן הזה - כמה כבר יתנו לו להיות שם?... אולי לכמה דקות... וכי אפשר לעמוד ב'היכל המלך' בקביעות? זה בלתי אפשרי... ומדוע יגרשו אותך? אצל מלך פשוט מגרשים את האדם מחמת שהמלך מאד עסוק, ואין לו זמן לטפל בענייני **כל** אנשי מדינתו - אלפי אנשים שתחת ממשלתו... [וזה כמו שאמר יתרו למשה רבינו בפרשת השבוע: "נָבֹל

תִּבֹּל"], ולכן נותנים לך זמן מועט לומר את בקשתך, וזהו... לְךָ הַחוצה...

אך שונה הוא ההיכל של מלך מלכי המלכים הקב"ה, שזה 'הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ' - הַקְּדֻשָּׁה הכי גדולה, **שאם אדם רוצה באמת להישאר ב'היכל המלך' הקב"ה, ולא מוכן לעזוב, והוא עקשן גדול - הוא יוכל להישאר שם! הוא מחליט "פֹּה אֵשֵׁב כִּי אִוִּתִיהָ"** (תהלים קלב, יד) **ואינני יוצא מכאן!** אבל ינסו אותך... ינסו אותך בכל מיני ניסיונות כדי שלא תישאר שם...

והניסיון הראשון שינסו אותך הוא ע"י שיגידו לך: 'מי אומר שהגעת בכלל להיכל המלך?... אתה מדמיין לעצמך שאתה בהיכל המלך... אולי אתה סתם בעולם הדמיון?'... אבל אדם צריך לעשות חשבון פשוט: **"טְפֹשׁ, מַה אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנִּי? אֲנִי רוֹאֶה בְּחוּשׁ שֶׁהִנְנִי בְּהֵיכָלוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ! אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב שֶׁבְּכָל יוֹם אֲנִי זוֹכֶה לִלְמֹד שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, אֲנִי לוֹמֵד בְּכָל יוֹם פֶּרֶק בַּתַּנַ"ךְ וּמִשְׁנָיוֹת וְדַף גְּמָרָא, אָז מַה אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנִּי? אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי בַּמָּקוֹם הַנָּכוֹן! אֲנִי סוֹבֵר בְּאֶצְבְּעוֹתַי מַה אֲנִי זוֹכֶה פֹּה... אֲנִי יוֹדֵעַ הֵיטֵב מַה זָּכִיתִי לִלְמֹד הַיּוֹם - זֶה בַּיָּד שֶׁלִּי!"**... ומה הוא מגיב לך? 'לא, אבל מי אומר'... וצריכים להיזהר מאד מהדיבורים האלה של בני אדם שרוצים לגרש את האדם מ'היכל המלך', כי הם מנסים לעשות זאת בכל מיני דרכים ובכל מיני דיבורים פסולים, השם ישמור, **ואדם צריך להיות חזק!**

ואפילו שהוא כבר נמצא ב'הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ' - מה הכוונה 'הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ'? שהוא זוכה להיות באלו המקומות הקדושים שמוהרא"ש הקים, ובפרט אנחנו, שזוכים להיות פה ביבנאל, וכן בכל מקום - בכל בית מדרש, כי לא כל אחד זוכה להיות כאן ביבנאל, וכן בארץ ישראל לא כל אחד זוכה להיות, אבל אתה ב'הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ' - אתה מתחבר לאלו המקומות הקדושים שמוהרא"ש הקים, וקראם בשם 'הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ' עפ"י דברי רבינו הנ"ל, **אבל תזכור היטב שינסו לגרש אותך משם... ועליך להיות חזק: אם מצאת מקום אמיתי שלא מדברים בו ליצנות, ואין בו 'חלומות' ו'דמיונות' ו'שטויות' וכל מיני עניינים שצריכים לשמור מהם, שלא יגרשוך משם, תשמור מאד מאד מאלו שמנסים לגרש אותך מ'היכל המלך'!**

**כמה מוהרא"ש היה בוכה בעת אמירת ה'הושענות'[ג] ב'הושענא רבא' בעת שהגיע אל המילים[ד]: "הוֹשַׁע נָא כֶּרֶם מִתּוֹלַעַת הוֹשַׁע נָא"! איך מוהרא"ש היה בוכה שם שלא תיכנס איזו תולעת אל תוך הַכֶּרֶם הַקָּדוֹשׁ - 'הֵיכַל הַקּוֹדֶשׁ', שזה ממש הכרם של רבינו, שעליו אומר הנביא** (ישעיה ה, ז)**: "כֶּרֶם ה' צְבָאוֹת"! כמה זהירות יתירה צריכים שלא תיכנס איזו תולעת ותקלקל את הכרם ח"ו!**

---

**ג.** אמירת ה'**הושענות**' היה תמיד זמן של התעוררות גדולה אצל מוהרא"ש זי"ע.

**ד.** מי שזוכה זאת, זה עדיין מצלצל באוזניו!

והתולעת הזאת מתלבשת בכל מיני לבושים, וצריכים להיזהר ממנה מאד... בתחילה נכנסת התולעת אל הכרם, ובכלל לא שמים לב מרוב קטנותה, וזה יכול להיכנס במקום מתוק מאד, שזה סובב על אדם שכבר זכה ל'פרי מתוק', והנה התולעת מתחילה לאכול בתוך הכרם בכל מיני דרכים ואין האדם שם ליבו לזאת... צריכים מאד להיזהר ולהיות חזק '**תעזוב אותי! לא מעניין אותי כל הסיפורים שלך! אני יודע מה שמלמדים אותי ומה שאומרים לי, וזהו זה! יש לי ב"ה את לימוד התורה, אני מתחזק, התחלתי ללמוד תורה, התחלתי להתפלל! אף פעם לא התפללתי, אפילו לא הגעתי לשלושת התפילות ביום, ולהתבודד - מאן דכר שמיה... לא ידעתי מה זה בכלל לדבר עם הקב"ה בכל יום, לא ידעתי מה זה 'שלום בית', לא האמנתי בכלל שיש מציאות כזאת, והנה זכיתי!'...**

הזכרנו שיש כאלה שאינם יודעים מן המושג של '**שלום בית**', ואינם מאמינים בכלל שיש מציאות כזאת של '**שלום בבית**'... ואכן יש כזה דבר, וזה לא צחוק! **יש אנשים שככה הם חושבים - שזה דבר בלתי אפשרי!**

והיה סיפור עם זוג שהיו מנסים בכל מיני דרכים לעורר אותם על 'שלום בית', והיו מסבירים להם **שאפשר שיהיה 'בית של גן עדן'!** יש בני אדם ששומעים את זה ומגיבים 'אתה סתם מספר סיפורים'... **אבל מנסים ללמד לבן אדם שיש אפשרות להפוך את הבית שלו ל'גן עדן'!** מלמדים אותו: אם תיקח את ה'תקנון' שמתקנים לך, ותקיים אותו, אתה יכול לזכות לזה לאט לאט! אמנם לא ביום אחד, וזה יקח זמן, אבל לכל הפחות שיהיה לך שאיפה ורצון להגיע לזה, ותתחיל לקבל את הלימודים - איך צריכים להנהיג בית, ואיך זוג צריכים להתנהג ביניהם וכו'; **יכולים להגיע לזה!**

אז גם את אותו הזוג ניסו לעורר הרבה על העניין הזה, ובפרט שהם היו כבר פרודים, השם ישמור, ורצו להחזיר אותם וכו', ובאותה תקופה - האשה שהיתה פרודה מבעלה, היתה נמצאת לפעמים (לא בקביעות) בבית של זוג אחר שהיה להם ב"ה 'שלום בית' נפלא[ה], כי הזוג הזה היו מקורבים לרבינו, ובאמת היה ביניהם 'שלום בית' נפלא ב"ה [ולא רק לעצמם, אלא היו מחזקים הרבה אנשים ומדריכים אותם וכו'], והיא התעוררה מאד מהשלום

---

**ה.** בעניין הזה, אני אוהב להשתמש עם הכינוי של רבינו בליקו"מ ח"ב סי' ל"ב, שרבינו מכנה את העניין של שלום בית בלשון של "**זוג קָדוֹשׁ**"; איזה שם נחמד זה לזוג! ואשרי אדם שיש לו לכל הפחות השתוקקות לזה והוא אומר בביתו: "**אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְהַקְרֵא בְּשֵׁם 'זוג קָדוֹשׁ'!**"... ולזה זוכים אם כל הזוגיות וכל הַקְדָּשָׁה בבית - השלום והאהבה - הכל ביחד עם מצוות התורה, ועם כל לימודי התורה, ועם כל ההלכות של התורה, זה נקרא '**זוג קָדוֹשׁ**'!
[ומה נפלאת ההשגחה העליונה, שהתורה הזאת קשורה ג"כ לפרשת השבוע, כי רבינו מדבר שם ג"כ מלימוד התורה, וכן מספרי הצדיקים וכו'].

ששורה בבית הזה, כי זה דבר שהיא לא ראתה בחיים שלה! כי הן היא והן בעלה הגיעו ממשפחות שבורות, ולא ידעו מה זה 'שלום בית' אמיתי, ולכן הביאו אותה אל המשפחה הנ"ל - כדי לנסות להראות לה שיש דבר כזה!

האשה הזאת היתה כ"כ רחוקה מן המושג הזה, עד שהיא אמרה על אותו הזוג שראתה אצלם 'שלום בית' אמיתי: **'זה לא באמת! רק כשאני מגיעה, אתם עושים הצגה כדי להראות לי, וזה סתם... מה שאני רואה שיש ביניהם שלום ואהבה זה רק הצגה, ורוצים 'לעבוד' עלי, ובאמת אין דבר כזה!'...**

מה אנחנו רואים מזה? בני אדם עברו כ"כ בחיים שלהם, ובאו מבתים כ"כ שבורים ורצוצים, שהם לא מאמינים שיש מושג כזה **'שלום ואהבה בתוך הבית'**! ולא רק שהם הגיעו ממקומות כאלה, הם גם לא קיבלו הדרכה קודם חתונתם... **שזה דבר הכרחי, ולא משנה מאיפה הגעת: אם אתה מתקרב למקום טוב, ואתה רוצה להיות מחובר למקום טוב, אתה מוכרח הדרכה! ובפרט כשזוכים לְחַתֵּן בני ובנות ישראל - אי אפשר סתם לזרוק אותם 'על המים' ויתחתנו... הם מוכרחים לקבל הדרכה קדושה וטהורה וישרה! בלי זה אי אפשר! הקלקול יכול להיות יותר מהבניין ח"ו! צריכים הדרכה!**

אז אדם שלא קיבל הדרכה כזו, הוא חשב שנפלת מ'מאדים'... הוא אומר ש'שלום בית' זה לא דבר אמיתי - **'הם יודעים שאני באה אליהם, ולכן הם עושים הצגה להראות שיש ביניהם שלום ואהבה'...** עד כדי כך מגיע מחשבת בני אדם!

אבל אם אדם זוכה - הוא מגיע ל**'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'**, והוא מתחיל לשמוע ולנסות לקיים... אם אדם לא רוצה לקיים - לא יכולים להכריח אותו! יש פתגם עממי: **'סוּס - יְכוֹלִים לְהָבִיא אוֹתוֹ עַד לַמָּיִם'** - אתה יכול לקשור את הסוס ולסחוב אותו [אפילו עם רכב...] עד שיגיע למקור מים וישתה לצמאו; **'אֲבָל לְהַכְרִיחַ אוֹתוֹ לִשְׁתּוֹת מִן הַמַּיִם - אִי אֶפְשָׁר!'** - אם תרצה להכניס לו את הראש בכוח אל תוך המים שיתחיל לשתות - זה בלתי אפשרי... כך היא המציאות!

**אותו דבר לענייניו: יכולים לעזור לבן אדם, להביא אותו להכל! אבל להכריח אותו לקיים את ההדרכה - שישתה מן המים ויציל את עצמו, זה בלתי אפשרי לעשות... אבל אדם שרוצה - הוא זוכה!**

אבל כאמור, לא קל להישאר בתוך ההיכל הקדוש... הפסוק אומר: "**וַאֲשֶׁר כֹּחַ בָּהֶם לַעֲמֹד בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ**" - באת אל ההיכל הקדוש, והנה מנסים לגרש אותך משם בכל מיני דרכים, השם ישמור, ועליך להיות חזק ולעמוד על המשמר ולהיזהר מאד אפילו **לא להתחיל שום משא ומתן! לא להתקרב!** ולא רק **'לא להתקרב'** אלא אפילו **'לא להיות בכלל בכל האזור! להתרחק!'...** אדם צריך להיות חזק: **'זה לא מעניין אותי! כל הסיפורים שלך וכל הענייניים שלך לא מעניינים אותי, ותלך מאיפה שבאת! תעסוק במה שאתה רוצה, אבל אותי תעזוב!'...**

ואשרי אדם שהוא זוכה לדעת: אני בתוך **'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'**, וזהו זה! אבל צריך להיות חזק, ולעמוד חזק עם כל הכוחות, שלא יבואו וינסו לגרש אותך משם...

אז רק הבאנו דוגמא מהעניין של **'שלום בית'**: אדם יגיד 'מאיפה אני יודע שאינני בעולם הדמיון?'... **תתסכל היטב איפה היית מקודם - שלא ידעת אפילו איך אומרים את צמד המילים 'שלום בית' [וכמו אותה אשה שאמרה "זה סתם משחק.. זו סתם הצגה... זה לא אמיתי"...], והנה ב"ה לאט לאט אתה מתחיל להבין שזה אפשרי! אפשר לבנות בית! ואכן, זה לא מגיע ברגע אחד, אבל אם תלך עם הלימודים הקדושים, ו'תשחק לפי חוקי המשחק' הקיימים, תזכה להגיע לזה!**

זהו **'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ'** שהצדיקים בונים, ואשרי מי שזוכה באמת לדחוף עצמו לשם, ולהיות חזק: 'זה מה שאני רוצה!'...

אבל בשביל זה צריכים להטות אוזן ולשמוע... רבינו אומר (ליקו"מ ח"א סי' כא): מה זה **'חוש השמיעה'**? רבינו מדבר שם משבעת הנרות שיש על פני האדם: שתי עיניים, שתי אוזניים, שני נקבי החוטם והפה; מסביר רבינו: מה נקרא שיש לאדם **'כח השמיעה'**? אומר רבינו: **'כח השמיעה'** זה לא רק שאתה שומע באוזניך, אלא **'שמיעה אמיתית'** זה **"שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים"** (משלי כב, יז) - 'אמונת חכמים'! רבינו היה יכול להביא הרבה פסוקים בעניין **שמיעה**, אבל נקט בפסוק זה - **"שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים"**, שאדם יזכה **'לשמוע את דברי החכמים'**!

ואמרנו פעם רמז בזה, שזה נוגע לשיחה שאנחנו מדברים עתה: שְׁ'מַע דִּ'בְרֵי חֲ'כָמִים ראשי־תיבות **'חֲדָשׁ'**; כי בעניין **'שמיעת דברי חכמים'** - להתקרב לצדיק, ולזכות לאמונת־חכמים - צריכים התחדשות! כי אדם אומר: 'אני כבר יודע... כבר הייתי באיזה דרשה, וכבר שמעתי'... **שמעת פעם אחת וזה מספיק לך כבר לכל החיים? הלוואי...**

אכן, פעם היה אחד אצל רבינו ז"ל בשבת־קודש, ושמע את הדיבורים של רבינו [מי ששמע את הדיבורים של רבינו, היו אלה דיבורים של ביטול הבחירה!], אבל רבינו כבר ידע שהאדם הזה לא יחזיק שם הרבה... הוא היה מקורב למקומות אחרים, ואמנם זכה להגיע פעם אחת לרבינו[1], אבל אח"כ הלך מרבינו, ואז אמר רבינו את התורה רפ"ה (בסוף ליקו"מ ח"א) על הפסוק (משלי לא, יח) **"טָעֲמָה כִּי טוֹב סַחְרָהּ לֹא יִכְבֶּה בַּלַּיְלָה נֵרָהּ"** - שאם אדם זכה לטעום פעם את הטעם של הצדיק, אז גם **'בַּלַּיְלָה'** - גם אם יהיה לך חושך ואפילה וכו', מחמת שכבר טעמת כבר את טעם הצדיק - אתה

---

1. רבינו שיבח אפילו מי שרק זכה לנגוע בידית של הדלת שלו! רבינו אמר: **'אֲפִלּוּ רַק נָגַע בְּיָדִית שֶׁל הַדֶּלֶת, כְּבָר שָׂבַע מִימוֹת לֹא יוּכְלוּ לְרַחֵץ אוֹתוֹ מִזֶּה'**... - אתה כבר לא תוכל להתרחץ מזה... [אולי בשבילך זה ביזיון שהיית שם, אבל היית שם! וכך יהיה לך לכל הפחות מַצָּפוּן **"פעם שמעתי משהו מהצדיק"**...].

לא תשכח את זה! ואמנם עדיין לא תזכה ממש **'לטעום'** את הטעם הזה, אבל **לא תשכח** את הטעם הזה - 'הייתי שם, והיה יפה... טעמתי טעם מתוק'... אף שלא היה יכול להישאר אצל הצדיק - לכל אחד יש את החשבונות שלו בעניין הזה, אבל הוא לא שוכח את זה!

והמעשה שהיה, שהאדם הזה הגיע לאיזה מפורסם שביזה את רבינו, והלה לא היה יכול להתאפק, וקם על המפורסם: **'אינך מתבייש לדבר על הצדיק הזה?!'**... ואמר לאותו מפורסם: **'לא בכל מקום שהוא היה - אתה היית'... 'אתה יודע ממי אתה מדבר?!'**... ולמה עשה כן? כי תמיד נשאר אצלו הטעם של הצדיק... אמנם הוא לא זכה להישאר אצל רבינו, אבל את הטעם הוא לא שכח!

ועל־כן שְׁמַע דְּבְרֵי חֲכָמִים ראשי־תיבות **'חָדָשׁ'**, כי צריכים 'אמונת חכמים' בכל פעם מחדש! אדם יגיד: 'הייתי כבר פעם'... ואמנם זו גם מעלה, כי יש אחד שבכלל לא ייכנס לתוך הבניין ולא יגיע לד' אמות של הצדיק כדי שלא יראו אותו שם, אלא רק ישלח שליחים כאילו "אני רוצה שלום" - ישלח לך כל מיני סיפורים... **למה אתה צריך לשלוח שליחים עם סיפורים? תגיע, ויראו שהנה אתה רוצה שלום... צריך לשלוח שליחים?! אתה מגיע, ו"שָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל"**... אם תגיע - אף־אחד לא יגרש אותך... ב"ה אצלנו יודעים מה שמוהרא"ש היה תמיד מלמד אותנו: **'אפילו המתנגד הכי גדול, השם ירחם, אם הוא הגיע כבר - לא מגרשים!'** אם היה לו 'עזות דקדושה' להגיע - לא יגרשו אותך...

מוהרא"ש אמר: **'לא רק שאם יגיע המתנגד הכי גדול שלי - לא אגרש אותו, אלא אתן לו עלייה לתורה בשבת'**... - אתמול מי יודע מה הוא עשה ואיך הוא התנהג, ואיזה 'שם רע' הוא הוציא, השם ישמור, אבל הוא הגיע לבית־המדרש? הוא הגיע עם כוונה טובה? הרי הוא הגיע... סתם בן־אדם לא יגיע, אבל הוא הגיע! הוא שבר את העזות והבושה והגיע... זו היתה הדרך של מוהרא"ש, שמוהרא"ש ראה כבר האם ההתקרבות אמיתית, וכמובא בדברי רבינו (ליקו"מ ח"א סי' קפח), שבודקים כמו ב**'השבת אבדה'** - באת, למה באת? איבדת הרבה... יש לך הרבה אבדות עד שאתה לא יודע אפילו מאיפה להתחיל... אבל שמעת שבמקום הזה יש 'מוקד' שמחזירים אבדות, וכמו שמצוי היום - אם אדם איבד משהו, הוא מתקשר אל ה'מוקד' ומספר היכן איבד, והנה מישהו אחר מתקשר ואומר שמצא באותו מקום, ויש שדכן שמשדך ביניהם... אותו דבר אומר רבינו: האדם איבד הרבה אבדות, וכל האבדות כולן נמצאות אצל הצדיק, שהוא מחפש תחילה את האבדות שלו, ואחר־כך הוא מחפש את האבדות של כל העולם... יש לו 'מחסן' גדול מלא אבדות... והנה אתה עכשיו מגיע, ולמה אתה מגיע? אדם אומר: 'איבדתי'... והצדיק מחזיר לך את האבדה!

והעניין של **'אבדה'** סובב על כל **התורה** של האדם, וכמו שרבינו אומר שם: קודם

שאדם נולד לאוויר העולם, הוא לומד את כל התורה כולה, ואחר־כך הוא שוכח, וזו 'אבדה' שלו... ואותו דבר **בשידוך ובשלום־בית**: לפני שאדם נולד - היתה לו בת־זוג (וכמובא בגמרא (סוטה ב.): 'ארבעים יום קודם יצירת הולד מכריזים בת פלוני לפלוני'), כי הבעל והאשה הם שני חלקים של 'נשמה אחת' - זו הנשמה שלך, וכשנולדת איבדת את זה... כמו שאיבדת את התורה - איבדת גם את הבת־זוג שלך... ואם לא הוספת מצוות ומעשים טובים, אומר רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' פז) על הפסוק (בראשית כד, ח) "וְאִם לֹא תֹאבֶה הָאִשָּׁה" וגו' - שנעשה פירוד ביניהם, שהנה איבדת את האבדה במקום הזה, אבל עכשיו עברת למקום אחר, לבית אחר, לשכונה אחרת, לעיר אחרת, למדינה אחרת, וממילא התרחקת מרחק גדול מן המקום שאיבדת, ואיך תמצא את האבדה?... איבדת פה, ואתה מחפש במקום אחר... על זה צריכים להגיע אל הצדיק, שהצדיק הוא מוצא את האבדות, והוא יחזיר לך...

אבל, אומר רבנו, הצדיק בוחן אותך האם אתה לא רמאי... וכמשל לאדם שיודע על **'מרכז אבדות'** - מקום מסוים שמחזירים בו אבדות, אז הוא מגיע ומכריז: **'כן, איבדתי'...** שואלים אותו: 'מה איבדת?' הוא אומר: **'איבדתי מיליון דולר'...** הוא טוען: **'איבדתי יהלום יקר'...** מה אומרים לו תיכף־ומיד? **'תן סימן!'...** ואם הוא זועם על כך, מסבירים לו: **אין דבר כזה לבוא ולומר שאיבדת... יש הלכות בפרק 'אלו מציאות', וצריכים לתת סימנים על האבדה! ואם נתת סימן אמיתי - יחזירו לך...** אבל לא שאתה סתם מגיע ואומר שאיבדת, אלא מגיע עם כוונה אמיתית, ולא **'עם טינה בליבו'** (כמוזכר בספר־המידות) - הוא צריך עוד 'סחורה' כדי לעשות ליצנות, ולכן הוא מגיע, כי ככה הוא יכול אחר־כך לדבר, השם ישמור... אז הוא 'עשה לך טובה' והגיע ועמד בפינה... **אדם כזה, כמו שבאת - כך תלך! למה? כי הצדיק תופס מיד: על מה באת?...**

היה אחד שאמר בדרך מליצה: במסכת גיטין (דף ל.) יש דין של אדם שנתן גט על תנאי 'רק אם אינני מגיע עד יום פלוני', אך אם מגיע עד אותו היום - הגט בטל, והגמרא אומרת שאפשר לעשות כזה תנאי. ומספרת הגמרא שהיה איזה אדם שהוא רצה כמובן לחזור קודם אותו היום, כדי שלא יחול הגט, אבל הַפְּסִיקוֹ נהר, ולא היה יכול לעבור אותו, אז הוא צועק: **'חזו דאתאי! חזו דאתאי!'** - כלומר: 'רְאוּ שהגעתי! רְאוּ שהגעתי!'... אז יש בני־אדם שכך הוא עושים בביאתם להצדיק: הוא לא מתכוון באמת לבוא, אלא רק בבחינת **'חזו דאתאי'** - תראה שהגעתי ואני פה... והנה באת, והנה הלכת...

פעם נסעתי לאיזה 'דינר' שעשו בשביל הישיבה שלמדו בה ילדיי, וכדרכם של מוסדות - שעושים בכל תקופה 'דינר' כדי להתרים בשביל המוסדות.

אם הזכרנו את הנושא של **תרומת כספים** למוסדות שלומדים הילדים, **כמה צריכים לדקדק לשלם את תשלומי 'שכר לימוד' של**

**הילדים שלומדים במוסדות!** אם יש לך ילד או ילדה באיזה מוסד - תלמוד תורה, בית חינוך, ישיבה וכו', **אתה מכבד את המקום שהם נמצאים בו?...** ואיך את 'מכבד'? **האם שילמת 'שכר לימוד' על הילדים?...** יש לך חוב של חצי שנה, ואולי של שנה שלימה... וכשמבקשים ממך אתה אומר 'כן, כן, אני משלם', ובעצם אתה מתחמק... **מה זה?!... אדם צריך לדעת ש'שכר לימוד' זה חוב קדוש, ואסור להתחמק מזה בשום פנים ואופן מזה!** 'שכר דירה' אתה יודע היטב שאם לא תשלם תהיה על הרחוב [ויש כאלה שגם עם זה הם משחקים, ועד שלא באים אליהם עם 'צו הוצאה' מהדירה - הם מתחמקים...], **אז ביחד עם 'שכר דירה' תשלם 'שכר לימוד'!**

ומה כבר מבקשים ממך?... וכי מבקשים ממך לקחת 'משכנתא' בשביל זה?!... מבקשים בסך הכל 280 שקל... **אתם יודעים כמה מבקשים 'שכר לימוד' במוסדות התורה והחינוך בחוץ לארץ? אני אומר לכם סכום של לפני כמה שנים, והיום בוודאי זה כבר יותר: מבקשים בסביבות 800 דולר לחודש לכל ילד וילדה! ואם יש שני ילדים, עושים הנחה של 100 דולר... ומה מבקשים פה? 280 שקל, שזה אפילו לא 100 דולר... וגם את זה צריכים לבקש ומתחמקים שוב ושוב?!...**

אני לא אוהב הרבה לחזור על זה, אבל אמרתי את זה כבר כמה פעמים ברבים: **בדרך כלל מוהרא"ש מעורר תמיד בלשון חיובית על חשיבות העניין הזה, אבל יש מכתבים שבהם מוהרא"ש כותב מאד מאד חריף על זה - ומוהרא"ש גם אמר את זה בע"פ כמה פעמים - שאם אדם רוצה 'הבטחה' שהילד שלו ילך ה' ישמור וכו' וכו', שלא ישלם 'שכר לימוד'... אם הוא לא משלם 'שכר לימוד', הוא מובטח שזה מה שיקרה! אז איך יש מי שמתמהמה בזה בכלל?!...**

'שכר דירה' אתה מכין לעצמך כבר לראשון לחודש? גם 'שכר לימוד' תכין לאותו זמן! ושלא יגיע מצב שיש מלמדים שלא מקבלים משכורת! **עד כדי כך הגיע המצב! יש מלמדים שלא מסודר העניין של המשכורת עם המערכת וכו', והמשכורת שלהם מגיע מתוך ה'שכר לימוד', ובגלל אותם אלה שמתחמקים מלשלם - הם לא מקבלים משכורת, וזו בושה! אני אומר שזו ממש בושה! אדם צריך להתבייש בזה!**

אם מצטרכים להתקשר מהמשרד ולשאול 'מה עם השכר לימוד החודש?' זה צריך להיות אצל האדם הבושה הכי גדולה! הוא רק יראה בפלאפון שמתקשרים מהמשרד הוא כבר ירוץ 'על ארבע' ויביא את זה בזריזות כאילו הוא לא קיבל את הטלפון הזה! הוא כבר מגיע עם מעטפה של תשלום מזומן, או הוראת קבע וכדו', העיקר שלא יגיע לידי הבושה הזאת!

אבל בני אדם אדישים, ומתקשרים אליהם שוב ושוב, והם אומרים 'כן, כן, בוודאי'... וכך עובר חודש, חודשיים, חצי שנה, בלי שמשלמים מאומה... **וזה ממש ביזיון!**

אז התחלתי לספר שנסעתי פעם ל'דינר' שערכו במוסדות של ילדיי, ואמנם אצלנו

לא עושים את זה, אבל במקומות אחרים עושים את זה פעם או בשנה פעמיים בשנה בכל הישיבות והבתי ספר, ותכלית ה'דינר' הוא שיבואו עם צ'קים או עם כסף, ולא שסתם יגיעו...

אז בדרך לשם, הצטרף עימי איזה רב אחד שלא היה לו איזה ילד בתוך הישיבה הזאת, אבל מדרך הכבוד הזמינו אותו שיבוא. והנה, אני נסעתי מחמת שהבן שלי למד שם, אבל הוא רצה לתרץ את עצמו מדוע הוא מגיע, והזכיר לי אז את הגמרא הנ"ל במסכת גיטין: **'חזו דאתאי'**, ואמר: **'אני מגיע רק שיראו שבאתי... אני לא באתי לתת כסף, אלא רק 'חזו דאתי'... באתי רק להראות שהגעתי, ואני הולך הביתה'...**

איך הגענו לזה? כי כך קורה גם אצל כאלה שבאים לבית מדרשו של הצדיק, אבל רק בגדר **'חזו דאתאי'** - שיראו שהוא הגיע... הוא אומר: 'כן, כן, אני הגעתי לבית המדרש... הגעתי להצדיק'... **על מה הגעת?** 'סתם, שיגידו שבאתי'... ואולי באמת באת עם 'טינה בלב'...

נשוב לדברי רבינו בתורה קפ"ח: **כשאדם רוצה להתקרב אל הצדיק, הצדיק בוחן אותו: האם אכן באת כדי לקבל את האבדה שלך?...** ודייקא האבדה **'שלך'**, ולא שאתה רוצה לגנוב אבדה של מישהו אחר, אתה יודע שזה מקום שמחזירים בו אבדות, אז אתה מגיע וטוען שנאבד לך ארנק... ושואלים אותך: 'כמה היה שם?' ואתה אומר: 'הרבה כסף'... והנה מבקשים ממך סימנים, וכמובן שאינך יודע, אז שולחים אותך משם...

משא"כ אם אדם מגיע אל הצדיק ברצינות, והוא **רוצה באמת** להגיע, אז אל ישלח שליחים שהוא כאילו 'רוצה' ו'מבקש'... **תגיע!** ולא שתגיע פעם אחת כדי להראות שבאת - **'חזו דאתאי'**, אלא אתה מגיע עוד הפעם ועוד הפעם, ואולי אתה מתבייש - אז אתה יושב בַּפִּנָּה 'בין תנור לכיריים'... יושב מאחורה וכך אף אחד לא יפריע לך... וכך יראו באמת שהגעת - **'חזו דאתאי'**, וכך אתה מגיע עוד הפעם ועוד הפעם, וזה נראה כבר רציני קצת... והנה בין כך קיבלת ביזיונות 'למה הלכת לשם?... מה אתה עושה שם?'... **ואם אדם הוא רציני - הוא חזק מאד: "מה אכפת לך?! מה אתה רוצה ממני?! מה אתה מתערב לי בעניינים שלי?!"...** אבל אדם שהוא לא כ"כ חזק, מיד כשאומרים לו ככה - הוא בורח, **ומיד רואים מי 'כן' רציני ומי 'לא' רציני...**

נשוב לדברי רבינו בתורה כ"א: מהו **'חוש השמיעה'**? אומר רבינו: **"שֶׁמַּע דִּבְרֵי חֲכָמִים"**! וּשְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים ראשי־תיבות **'חָדָשׁ'** - בכל פעם תגיע מחדש! עוד הפעם ועוד הפעם! אל תגיד 'כבר הייתי ושמעתי'... **לא שמעתי כלום! ואפילו ששמעתי - בכל פעם זה חדש!** וכמו שחכמינו הקדושים אומרים (חגיגה ג.): **'אֵין בֵּית הַמִּדְרָשׁ בְּלֹא חִדּוּשׁ'**, ומה צריכים יותר מזה?...

הגמרא מספרת שם, שהיו התנאים הולכים מביהמ"ד להקביל פני רבם, וכשהגיעו לרבם - שאלם: 'איזה חידושים

היו בבית המדרש?' ובתחילה רצו להתחמק - 'הלא תלמידיך אנו!'... הם באו ללמוד אצל הצדיק, והצדיק שואל אותם מה שמעו בביהמ"ד, אז מרוב ענווה וכבוד ודרך־ארץ הם ענו: 'באנו אליכם ללמוד'... אך הצדיק התעקש ואמר להם: **'אֵין בֵּית הַמִּדְרָשׁ בְּלֹא חִדּוּשׁ'** - אם הייתם באיזה מקום, אני רוצה לשמוע איזה דבר ששמעתם שם... ואכן סיפרו לו מה ששמעו מפי התנא שדרש, וענה ואמר להם: **'מַרְגָּלִית טוֹבָה הָיְתָה בְּיֶדְכֶם וּבְקַשְׁתֶּם לְאַבְּדָהּ מִמֶּנִּי?'...**

ואז אמר להם את העניין של 'הַקְהֵל' - מדוע מביאים תינוקות למצוות 'הַקְהֵל'? אמר התנא: **'כְּדֵי לִתֵּן שָׂכָר לְמְבִיאֵיהֶם'**; ובעצם זהו לימוד נפלא ועצום לגבי 'חינוך ילדים': למצוות 'הַקְהֵל' צריכים להביא את **כולם**, אבל מילא אם מביאים **ילדים** - זה מובן, אבל למה להביא **תינוקות קטנים** - 'בְּבוֹת' - שעדיין לא מבינים כלום?... התשובה היא: **'כְּדֵי לִתֵּן שָׂכָר לְמְבִיאֵיהֶם'**; נשאלת השאלה: אם הילד לא מבין כלום, אז למה באמת מגיע שכר לְמְבִיאֵיהֶם?....

העניין הוא, שכל הורה צריך לדעת: **אני צריך לדאוג על הילדים שלי, וְלוּ הקטנטנים ביותר!** וגם המקום של התינוקות הקטנים - **ה'מעון'** - הוא צריך להיות מקום קדוש וטהור! וב"ה זכינו לשים דגש שיהיה לנו מעון קדוש - **'מעון מוהרא"ש'** - שבו יהיה הכל על טהרת הקודש! ולא להגיד: 'הם קטנטנים במעון... ניקח את כל המטפלות שנרצה... זה רק פרנסה'... **אין דבר כזה!** אתם לא יכולים לשמור על ה'תקנון' שאין פה מכשירים טמאים? ולא רק 'פה' - במעון, אלא גם בבית שלכם, בתוך החיים שלכם יש מכשירים טמאים? לא אצלנו! וגם כל הגדרים של הצניעות שיהיה כמו שצריכים! וב"ה זכינו שזה ממש נהפך לאווירה של קדושה וטהרה! ומי מרוויח מזה? התינוקות הקטנטנים האלו שאמנם עדיין לא מבינים שום דבר ולא מדברים אפילו, אבל הם בתוך אווירה של קדושה וטהרה!

וזה נכלל בתוך המאמר הנ"ל, שמביאים למצוות 'הַקְהֵל' גם את התינוקות **'כְּדֵי לִתֵּן שָׂכָר לְמְבִיאֵיהֶם'** - שזה יהיה השכר של ההורים, שהם זוכים שכבר בגיל קטן מביאים את הילדים שלהם למקום קדושה וטהרה!

וכמובן, זה צריך להיות עם שֵׂכֶל... **להגיע לדרשות עם תינוקות קטנים שמפריעים - זה בלתי אפשרי!** ויש אנשים שיש להם על זה טענות: 'הגעתי עם עגלה, וגירשו אותי'... [וזה היה כבר בזמן מוהרא"ש]. ואכן, בעניין מצות 'הַקְהֵל' - היה זמן מיוחד שמביאים את כולם, וזה משהו אחר, **אבל להגיע עם התינוק לדרשה בגלל שאין "בייביסיטר" לתינוק, ופתאום הוא מפריע באמצע הדרשה - זה בלתי אפשרי... צריך לעשות כל דבר עם שֵׂכֶל!** ואל תבוא בטענות שגירשו אותך, כי לא גירשו אותך, אלא ביקשו שתבוא בלי להפריע... אתה מגיע לדרשה כדי לשמוע, וגם אחרים רוצים לשמוע, ופתאום תינוק מתחיל לצרוח - זה מפריע... **צריכים שֵׂכֶל! לא מגרשים אף אחד...**

נשוב לדברי הגמרא: **'אֵין בֵּית הַמִּדְרָשׁ**

**בְּלֹא חִדּוּשׁ**'; ואכן אמרו התלמידים את דבר החידוש, ונענה רבם: **"כזאת מרגלית רציתם לאבד ממני?"...**

אז הענין של '**אֵין בֵּית הַמִּדְרָשׁ בְּלֹא חִדּוּשׁ**' הוא ענין של "**שְׂ**'מַע **דְּ**'בְרֵי **חֲ**'כָמִים" ראשי־תיבות '**חָדָשׁ**' - בכל פעם מחדש! היית כבר יום, שבוע, חודשים שלמים, ושמעת את דברי הצדיק, **אבל בכל פעם שתגיע זה יהיה ענין חדש לגמרי!** וכמו שחכמינו הקדושים אומרים על התינוק - בכל פעם שיונק, זה אצלו דבר חדש... וזהו: "**שְׂ**'מַע **דְּ**'בְרֵי **חֲ**'כָמִים" ראשי־תיבות '**חָדָשׁ**' - התחדשות!

וזה בעצם כל הלימוד של פרשת השבוע: התחלנו לדבר מהאמצע של הפרשה - '**קבלת התורה**', שזו בעצם הנקודה המרכזית של הפרשה, הענין של "'**בַּיּוֹם הַזֶּה**' בָּאוּ מִדְבַּר סִינָי", שזה ענין של '**בְּכָל יוֹם יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ כְּחַדָּשִׁים**'; ועכשיו 'נקפוץ' לתחילת הפרשה: "**וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן חֹתֵן מֹשֶׁה אֵת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי הוֹצִיא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם**" - יתרו שמע מה קרה בעולם, איך שהקב"ה הוציא את עם ישראל ממצרים באותות ומופתים.

והנה אומר רש"י: '**מַה שְּׁמוּעָה שָׁמַע וּבָא? קְרִיעַת יַם סוּף וּמִלְחֶמֶת עֲמָלֵק**'; ונקדים לומר: "**וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ**" אין הכוונה ל'**שמיעת האוזן**', אלא '**שמיעה**' פירושה **הבנה**, וכמ"ש (מ"א ג, ט) "**וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ**" - אדם שומע באוזניים שלו, אבל לפעמים הוא יכול לשמוע באוזן אחת וזה יוצא כבר מהאוזן השניה... הוא שמע, אבל לא קלט בדיוק מה ששמע... וכמו אדם ששומע באמצע השינה, אמנם האוזניים שלו שמעו, אבל הוא לא יודע מה שמע... '**שמיעה' הכוונה שזה נכנס בתוך הלב שלו - שהוא 'קיבל' את זה בליבו!** וכך מסבירים ה'מפרשים' את הלשון "**וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ**" - וכי הוא סתם '**שמע**'? לא! היתה לו **הבנה** בשמיעתו - מה זכו עם ישראל!

והדבר הראשון הוא: **קריעת ים סוף** - הוא שמע איזה פלא נפלא עשה הקב"ה, ויכול להיות שהוא גם **ראה** את זה, כי כתוב שבקריעת ים סוף '**נִבְקְעוּ כָּל מֵימוֹת שֶׁבָּעוֹלָם**' - אדם היה באמצע לשתות, והנה המים נבקעים לשניים... וכך התפרסם הנס של קריעת ים סוף בכל העולם! היה כזה גילוי לכל העולם כולו!

אבל לא הספיק רק '**קריעת ים סוף**', אלא יתרו שמע דבר נוסף: '**מלחמת עמלק**'; מה הלימוד המונח בזה? יתרו שומע אילו אותות ומופתים עשה הקב"ה לעם ישראל - הן **עשרת המכות** שקיבלו המצרים, והן **כל המכות** שקיבלו על הים סוף, אבל זה לא הספיק לו... אפילו שלכאורה זה היה אמור להספיק לו - אדם ראה שינוי הטבע כ"כ גדול... אבל זה לא הספיק! אלא מאי? '**מלחמת עמלק**' - שזה הסמיכות של פרשה זו לסוף פרשת בשלח: "**מִלְחָמָה לַה' בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר**" - את זה יתרו שמע!

ומעתה עלינו להבין: מדוע ה"**מלחמה בעמלק**" יותר חשובה מקריעת ים סוף ומיציאת מצרים? מה נוסף ליתרו שהוא

שמע על **'מלחמת עמלק'**? לכאורה אדרבה, הרי כתוב **"וַיַּחֲלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֶב"**, ורש"י אומר: **'חָתַךְ רָאשֵׁי גִּבּוֹרָיו, וְלֹא הִשְׁאִיר אֶלָּא חַלָּשִׁים שֶׁבָּהֶם, וְלֹא הֲרָגָם כֻּלָּם, מִכָּאן אָנוּ לְמֵדִים, שֶׁעָשׂוּ עַל פִּי הַדִּבּוּר שֶׁל שְׁכִינָה'**; כי אז לא מחו את עמלק לגמרי, רק קיבלו מצוה למחות את זכר עמלק, אבל באותה מלחמה קיבלו ציווי רק **להחליש** את עמלק, וא"כ למה זה גרם ליתרו לבוא?

אך פה מונחת הנקודה הגדולה שהזכרנו כמה פעמים: אדם זוכה לפעמים לראות אותות ומופתים, ויש אנשים שאכן מתקרבים לצדיק ע"י אותות ומופתים, ומספרים ומדפיסים כל מיני אותות ונפלאות וכו', אבל זה מחזיק טוב רק 'על הרגע' - שהקורא מתפעל למאד: **'וואו... איזה צדיק! וואו... איזה מופת!'**... ומה עכשיו? **'תראה איזה צדיק... איזו נשמה גדולה'**... ואתה אומר לו: 'אולי גם אתה יכול להיות צדיק?' ומיד הוא מגיב: **'אני? מה אתה מדבר עליי בכלל?... אצלי לא שייך דברים כאלו'**...

מסביר רבי נתן: **במקום לקבל התעוררות מן האותות ומופתים - הוא קיבל בדיוק הפוך... הוא קיבל חלישות הדעת... ואפילו אם הוא רק רצה להתחיל לחשוב להיות צדיק - הוא מיד אומר: 'אבל מי אני? אני לא "עף בשמים"... אני לא מעמיד את החמה באמצע הרקיע... אני לא משנה את הטבע... אז מה רוצים ממני?... זה לא בשבילי'... והוא בורח...**

אבל כשמספרים לו שיש **מלחמות** - יש **'מלחמת עמלק'**! אחר כל האותות והמופתים ו"שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן" וכו', הגיע 'איש בליעל', ממש 'בליעל' - 'בלי עול', והוא קפץ אל תוך אמבטיה רותחת, ולא אכפת לו שהוא בעצמו נכווה ונשרף - העיקר שאחרים ייכנסו אחריו... וכמו שרש"י אומר בפרשת כי תצא (דברים כה, יח): **'שֶׁהָיוּ הָאֻמּוֹת יְרֵאִים לְהִלָּחֵם בָּכֶם, וּבָא זֶה וְהִתְחִיל וְהֶרְאָה מָקוֹם לַאֲחֵרִים, מָשָׁל לְאַמְבָּטִי רוֹתַחַת שֶׁאֵין כָּל בְּרִיָּה יְכוֹלָה לֵירֵד בְּתוֹכָהּ, בָּא בֶּן בְּלִיַּעַל אֶחָד קָפַץ וְיָרַד לְתוֹכָהּ, אַף עַל פִּי שֶׁנִּכְוָה - הִקְרָה אוֹתָהּ בִּפְנֵי אֲחֵרִים'**; לא אכפת לו מכלום, העיקר לקרר...

ומשה רבנו מזרז את עם ישראל, והוא הולך על ראש הגבעה ומטה האלקים בידו, והוא מעורר את כולם: **'תהיו חזקים!'... הוא מצביע על השמים כאומר: 'תשבר ליבך לשמים! עמלק בא? צריכים להיזהר! מגיע עמלק עם כל מיני לבושים וכל מיני דרכים - עם תולעת כזו ועם לבוש כזה וכו', ותיזהר מאד! תהיה חזק!** ויהושע תלמידו הולך ויוצא מהענן, והוא לוחם עם עמלק, וזכו באמת להכניע את עמלק הטמא...

ואת זה שמע יתרו... הוא שמע שיש דרך שיכולים להילחם ולהתגבר! הוא ראה איך עם ישראל היו חזקים ועמדו בניסיון, והמשיכו מרפידים והגיעו עכשיו למדבר סיני לקבלת התורה, וזהו: **"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ"** - **'שָׁמַע שְׁמוּעָה וּבָא'**; הוא לא בא רק בתור **'חזו דאתאי'** - 'תראו שבאתי'... מה באת?! מי קרא לך?!... **'לא! באתי כי אני רואה מה יש פה'**...

הרי את 'קריעת ים סוף' - ראו ושמעו כל העולם כולו, וכמ"ש **"שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן"** - זה התפרסם בכל העיתונים... אבל הם נשארו כל אחד במקומו - **"יֹשְׁבֵי פְּלֶשֶׁת"**, הפלישתים נשארו באותו מקום... רק מי הוא זה ששמע ובא? יתרו! ומה הוא שמע? שהיתה 'מלחמת עמלק' ועם ישראל עמדו חזק במלחמה ולא נכנעו! כשהוא שמע את זה - זה כבר עניין אחר לגמרי... זה קירב אותו!

ואפילו שהוא היה כבר בכל ה'עבודות זרות' שבעולם, הוא היה כומר שלא הניח עבודה זרה שלא עָבָדָה - הוא היה בהודו, בסין, באוסטרליה, הוא היה אצל כל הטמאים האלו, הוא היה בכל מקום, והנה הוא מגיע ואומר **"עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים"** - 'עכשיו אני יודע שזה המקום! אין עוד מקום כזה!'... **הם זוכים להיות חזקים, והם לא מתפעלים מכל אלו השיגעונות שמנסים להכניס בהם - 'מחילה, לְךָ מאיפה שבאת! זה לא אכפת לי! אני נשאר פה!'...** זה מה שאומר יתרו: 'אני נשאר פה ב"ה! **"עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים"** - 'זהו, אני נשאר פה!'...

ומה הוא עשה? אומר הפסוק: **"וַיְשַׁלַּח מֹשֶׁה אֶת חֹתְנוֹ וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל אַרְצוֹ"**; אומר רש"י: **'לְגַיֵּר בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ'**; הוא הלך להפיץ את האור שהוא זכה לקבל! הוא לא אמר 'זכיתי להתקרב, אז אשב פה וזהו... מה אכפת לי מכולם?'... **לא ולא! "וַיֵּלֶךְ לוֹ אֶל אַרְצוֹ" - 'לְגַיֵּר בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ'! זכיתי למצוא מקום כזה? אני אפיץ את זה בכל העולם! שלא יהיה בן אדם אחד שלא יֵדע מזה!**

וזה סימן שאדם מתקרב באמת, ומתקיים בו **"שְׁמַע דִּבְרֵי חֲכָמִים"** - הוא שמע דברי חכמים, כשהולך לו בחיים להאיר את האור לאחרים! 'אני אפיץ את זה לכולם!'... והוא מקיים את זה באיזו דרך שאפשר לו לתמוך בהפצה - הן להפיץ בעצמו, והן לתרום כסף והן לטרוח טרחה, ואפילו להגיד מילה טובה לאותם שעוסקים בזה - 'כל הכבוד! לכו להפיץ!'... וכך יאיר אור השכינה בכל העולם כולו...

הקב"ה יעזור לנו, שבקרוב נזכה לראות איך שהאור של רבינו - האור של הצדיקים - הולך על כל העולם כולו, שלא יהיה מקום אחד שזה לא יגיע! כולם יתקרבו! וככה בעזרת השם נכין את השטח למשיח צדקנו שיבוא בקרוב ותהיה הגאולה השלימה!

breslev.shely@gmail.com